

รูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ
สำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะพื้นที่ชายแดนใต้

อภิมุข ศรีสมัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	รูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษา ปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้
ผู้วิจัย	นางสาวอภิมุข ศรีสมัย
ปีที่ดำเนินการวิจัย	2563
หน่วยงาน	สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคใต้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะ เขตพื้นที่ชายแดนใต้ 2) ศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะ เขตพื้นที่ชายแดนใต้ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ ไปทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1) ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 155 คน 2) นักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 375 คน 3) สถาบันศึกษาปอเนาะในพื้นที่ชายแดนใต้ จำนวน 10 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบสัมภาษณ์เพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ 2) แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะของนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ และเพื่อประเมินคุณภาพเอกสาร องค์กรประกอบและเนื้อหาของรูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ 3) แบบสังเกตไม่มีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อการวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. ในสถาบันศึกษาปอเนาะ

การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ 2) การปฏิบัติการทดลองใช้และพัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ ดำเนินการทดลอง 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1

เป็นการนำรูปแบบไปทดลองใช้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อบกพร่องของรูปแบบ แล้วดำเนินการพัฒนา ครั้งที่ 2 เป็นการทดลองซ้ำ เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในรายละเอียดต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษา ปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะ สำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ เป็นการดำเนินการตามขั้นตอน อย่างเนื่อง มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร 2) สทนากลุ่มเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรม ในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ 3) สอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครในสถาบัน ศึกษาปอเนาะ 4) ร่างรูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะ สำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ 5) ประเมินคุณภาพเอกสาร องค์กรประกอบ และเนื้อหาของรูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษา ปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการทดลองใช้ และพัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ นักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ ชายแดนใต้ ครั้งที่ 1 มีข้อบกพร่องคือ ครูยังขาดทักษะที่สำคัญด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ นักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะ คือ ขาดทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน. และขาดความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง ครั้งที่ 2 ผลการทดลองที่ไม่พบข้อบกพร่องเกี่ยวกับรูปแบบ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะสำหรับครูอาสาสมัครในสถาบัน ศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้

การประเมินรูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะ สำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ จากการประเมินความคิดเห็นของ ครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะมีความคิดเห็นว่า เหมาะสมในระดับมากทุกด้าน สามารถ เรียงลำดับได้ ดังนี้ ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาไทย ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิด ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะและพัฒนาปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ครูมี กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในการอยู่ร่วมกัน ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารและครูมีกระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิด

การประเมินรูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะ สำหรับครูอาสาสมัครในสถาบันศึกษาปอเนาะเขตพื้นที่ชายแดนใต้ จากการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.ในสถาบันศึกษาปอเนาะมีความคิดเห็นว่า สมรรถนะเพิ่มขึ้นในระดับมาก ทุกด้าน สามารถเรียงลำดับได้ตามลำดับ ดังนี้ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการใช้ทักษะและพัฒนาปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ด้านความสามารถในการอ่านภาษาไทย ด้านความสามารถในการคิด และด้านทักษะในการอยู่ร่วมกัน